

УДК 378.147:811.111(045)

АНГЛОМОВНИЙ ПОДКАСТ ЯК ЗАСІБ ФОРМУВАННЯ КОМПЕТЕНТНОСТІ В АУДІОВАННІ СТУДЕНТІВ МОВНИХ СПЕЦІАЛЬНОСТЕЙ

Кардашова Н. В.

Глухівський національний педагогічний університет імені Олександра Довженка

Анотація. У статті розглянуто особливості використання подкасту як нової інформаційно-комунікаційної технології навчання англійської мови студентів мовних спеціальностей. В результаті дослідження були охарактеризовані його дидактичні можливості у процесі навчання англійської мови (автентичність, актуальність, автономність, багатofункціональність, мобільність, продуктивність, інтерактивність). У публікації подана класифікація подкастів та наведені зразки роботи з ними на заняттях з мови. Доведено доцільність використання аудіоподкасту у процесі навчання англійської мови як ефективного засобу формування компетентності в аудіюванні студентів мовного ВНЗ. Доведено ефективність формування фонетичних, лексичних та граматичних навичок аудіювання засобами навчального аудіоподкасту.

Ключові слова: інформаційно-комунікаційні технології, мережа Інтернет, подкаст, аудіювання, навчання англійської мови.

Кардашова Н.В. Глуховский национальный педагогический университет имени Александра Довженко
Англоязычный подкаст как средство формирования компетентности в аудировании студентов языковых специальностей

Аннотация. В статье рассмотрены особенности использования подкаста как новой информационно-коммуникационной технологии обучения английскому языку студентов языковых специальностей. В результате исследования были охарактеризованы его дидактические возможности в процессе обучения английскому языку (аутентичность, актуальность, автономность, многофункциональность, мобильность, продуктивность, интерактивность). В публикации представлена классификация подкастов и приведены образцы работы с ними на занятиях по английскому языку. Доказана целесообразность использования аудиоподкаста в процессе обучения английскому языку как эффективного средства формирования компетентности в аудировании студентов языкового ВНЗ. Доказана эффективность формирования фонетических, лексических и грамматических навыков аудирования средствами учебного аудиоподкаста.

Ключевые слова: информационно-коммуникационные технологии, сеть Интернет, подкаст, аудирование, обучение английскому языку.

Kardashova N. Hlukhiv national pedagogical university named after O. Dovzhenko
English-language podcasts as a form of students of humanities listening competence forming

Abstract. Introduction. A new method of learning foreign languages and listening skills forming using authentic materials in the Internet, a podcasts' method, has become quite popular recently. **Purpose.** To analyze the usage of new information and communication technologies in teaching future English teachers such as a podcast, to characterize the didactic possibilities of this technology in the teaching of English; to provide the classification of podcasts and give the examples of working with them at the English classes. **Results.** Podcasting phenomenon is spread throughout the world, but in Ukraine it is quite a new method. Podcasting is a way to publish media streams (audio or video mp3-files) in the World Wide Web, where they are broadcasted via special Protocol (RSS), allowing all internet users to get acquainted

with them and to download. Thus, we can describe podcasts as either a single file or a regularly updated series of files that are published at the same Internet address. Teachers mostly use podcasts to provide additional information (supplemental), for example, listening to interviews, various additional audio materials on a topic, radio programs, announcements, commenting on certain topics, giving instructions for the practical work of students and others. First, it should be noted that podcasting helps to develop listening skills. The following features characterize typical educational podcasts are: native speaker talks about certain events, grammatical or lexical phenomenon, considering it in different contexts; average duration of a podcast is 5-10 minutes; podcasts' themes are modern and topical; text and audio file of a podcast are available online. There are many podcasts dedicated to the study of foreign languages teaching. They can be used either to improve own level of language proficiency or for teaching.

Conclusion. Thus, podcasts provide innovative educational opportunities and new creative environment for teaching and learning foreign languages. The expediency of using this tool in teaching English as effective means of students' listening skills forming is proved.

Keywords: information and communication technologies, Internet, podcast, listening, teaching English.

Постановка проблеми. Бурхливий розвиток програмно-технічних засобів створення, збереження й обробки інформації у світі дедалі швидше змінює орієнтації сучасного суспільства. Введення інформаційно-комунікаційних технологій (ІКТ) у різні сфери діяльності людини не оминає і галузь освіти. Введення інформаційно-комунікаційних технологій у навчальний процес сприяє повнішому оволодінню студентами системою знань і вмінь, розвиває творчу спрямованість пізнавальної діяльності студентів, допомагає формуванню відповідних професійних і особистісних якостей [1]. ІКТ пропонують ефективні методи та засоби навчання іноземної мови (ІМ) в цілому, є поєднанням новітніх методів навчання з традиційними, що підвищує ефективність вивчення англійської мови (АМ) зокрема.

Особливе місце в процесі навчання іноземної мови засобами ІКТ посідає мережа Інтернет. В арсеналі Інтернету є безліч ресурсів, які можна використовувати у вивченні АМ (сайти, де можна віднайти словники онлайн, посібники з АМ, фільми, комп'ютерні програми, електронна пошта, програма *Skype*, подкасти тощо) [7].

Таким чином, сучасні технології в освіті під час вивчення АМ – це технології розвивального та продуктивного навчання АМ в цілому та професійно орієнтованого навчання АМ зокрема. До таких технологій науковці відносять метод проєктів, роботу з навчальним комп'ютерними програмами, дистанційні технології, мультимедійні презентації в програмі *Power Point*, різноманітні інтернет-ресурси, освітні сайти, подкасти, форуми, блоги тощо. Навчання на основі якісного сучасного автентичного матеріалу допомагає студентам активно та свідомо використовувати ІМ у подальшому житті та професійній сфері.

Все більш популярним на сьогодні стає новий метод вивчення ІМ, зокрема АМ, на основі автентичних матеріалів в мережі Інтернет – подкастів. Явище подкасту поширене в усьому світі, в Україні ж його почали використовувати в навчальних цілях порівняно недавно. Використання таких автентичних аудіоматеріалів може дуже поживити та урізноманітнити навчальний процес.

Аналіз останніх досліджень і публікацій з проблеми. Для вивчення проблеми формування аудитивних умінь майбутнього вчителя ІМ ми докладніше зупинимось на подкастах. Використання подкастів під час вивчення АМ досліджували Г. Дуденей, Н. Хоклі, Н. Муліна, Б. Шуневич, В. Черниш та ін. Розглядаючи подкастинг як один із засобів навчання АМ, дослідники зазначають, що подкасти (*podcasts*) – це цифрові медіа-файли, які розповсюджуються Інтернетом і які за змістом нагадують радіошоу, звукову виставу, містять інтерв'ю, лекції чи випуск новин, що належить до усного жанру мовлення [7]. Підсумовуючи погляди дослідників з питання використання подкастів у навчальних цілях, ми можемо

констатувати, що подкасти дають змогу вирішити низку методичних завдань – формування навичок і розвиток вмінь розуміння іншомовного мовлення на слух, формування та вдосконалення навичок вимови, розширення та збагачення лексичного запасу, граматичних навичок, розвиток умінь говоріння. Незважаючи на неабиякий інтерес вітчизняних та зарубіжних науковців до питання використання подкастів у процесі навчання АМ, невирішеними залишається ще багато питань.

Отже, **метою** статті є розгляд подкастів як ефективного засобу формування компетентності в аудіюванні студентів мовних спеціальностей, його класифікацію та обґрунтування доцільності використання цього засобу у процесі навчання АМ. Для досягнення поставленої мети нам необхідно вирішити такі **завдання**: 1) описати подкасти; 2) класифікувати їх; 3) навести приклади роботи з англomовними подкастами; 4) визначити фонетичні, лексичні і граматичні навички аудіювання, які можуть бути сформовані засобами подкасту.

Основні результати дослідження. Подкастами називають аудіоблоги або передачі, що викладаються в мережі у вигляді випусків, які можна легко завантажити на MP3-плеєр і слухати в будь-який зручний для користувача час. Це окремі файли або регулярно оновлювана серія таких файлів, опублікованих за однією адресою в мережі Інтернет. Слово подкаст (*podcast*) походить від слів *iPod* (mp3-плеєр фірми Apple) і *broadcast* (повсюдне широкоформатне мовлення). Існує подвійний термін подкасту – подкастинг. Так, термін “подкастинг” (*podcasting*) означає спосіб поширення звукової або відеоінформації в Інтернеті [3, с. 50].

Подкаст є альтернативою радіомовленню і телебаченню, оскільки він не потребує ліцензування частоти і доступний в будь-який зручний для слухача час. На сьогодні свої подкасти пропонують друковані видання, сайти навчальних закладів, освітніх центрів, а також подкаст-термінали.

Дидактичний потенціал подкасту базується на основних технічних і дидактичних характеристиках цієї інтернет-технології:

1. Автентичність. Подкасти можуть помітно збагатити заняття з мови, тому що вони є автентичним матеріалом, що призначений для прослуховування на різних етапах вивчення ІМ. Величезна кількість подкастів є матеріалом з транскриптами і супровідними текстами, примітками щодо ступеня складності і дидактичними рекомендаціями, а також завданнями до пропонованого уривка і можуть використовуватися у процесі вивчення ІМ.

2. Актуальність. Система подкастингу дає змогу користувачам регулярно поповнювати свій архів новими аудіо- та відеоматеріалами з Інтернету. Підписавшись на отримання подкастів, ми маємо на своєму комп'ютері аудіо- і відеофайли з інформацією про актуальні події в різних сферах життя, які можуть бути використані на занятті ІМ чи поза ним.

3. Компетентність у галузі медіа. Технічні умови використання подкастів абсолютно прості, потрібно тільки завантажити необхідний подкаст у форматі MP3 на комп'ютер або інший медіа носій. Таке вміння стає запорукою медіа грамотності студентів.

4. Автономність. Будучи одним з основних переваг Інтернету як навчальної платформи, автономність дає змогу діяти відповідно до потреб у навчанні, темпів навчання та рівнів навченості.

5. Багатоканальне сприйняття. Сервіс подкастів часто пропонує навчальні матеріали, які будуються на комбінації звукового ряду, фото- або відеокартинки, а також текстових матеріалів. Це дає можливість використовувати на одному занятті багатоканальні навчальні матеріали, тобто одночасно задіяти різні органи сприйняття, що, безумовно, розширює рецептивні можливості, стає важливим фактором для розуміння інформації ІМ і як наслідок – стимулом до усного чи письмового висловлювання за темою.

6. Мобільність технічного засобу (MP3-плеєра) дасть змогу звертатися до матеріалів подкасту в будь-який час і за межами навчального закладу, що сприяє розширенню мовленнєвого та навчального середовища.

7. Багатофункціональність. Система подкастингу є багатофункціональною, з її допомогою під час навчання ІМ можна розвивати декілька видів мовленнєвої діяльності. Подкасти забезпечують удосконалення усних видів мовленнєвої діяльності (говоріння, аудіювання), розвиток та удосконалення слухо-вимовних навичок.

8. Продуктивність. Використання відтворених матеріалів – це одна сторона роботи з подкастами на занятті ІМ, створення і подальше поширення власних подкастів – інша. З точки зору продуктивності подкаст є сильним імпульсом для заняття ІМ в аспекті діяльнісного підходу. Створюючи і публікуючи в мережі аудіо- чи відеоматеріали, студенти працюють з перспективною інформаційною технологією в реальній ситуації.

9. Інтерактивність. Інтеграція подкасту та його можливостей кооперативної взаємодії у навчання ІМ якнайкраще сприяє інтерактивності навчального процесу [5].

На сьогодні в наукових дослідженнях не існує загальноприйнятої класифікації подкастів. Так, Т. Вінсент виділяє аудіоподкасти; відеоподкасти; розширені подкасти, що включають в себе всі можливі формати [11]. Інші дослідники виділяють такі види подкастів, як аудіоподкасти, відеокласти та скрінкласти. Відеокласти мають певну перевагу над аудіоподкастами, тому що вони активізують не лише слухове сприйняття, а й візуальне, що сприяє кращому запам'ятовуванню інформації [9]. Скрінкастинг (англ. *screen* – екран та англ. *broadcasting* – передача) – жанр подкасту, сенс якого полягає в трансляції для широкої аудиторії відеопотоку із записом того, що відбувається на екрані комп'ютера автора. Додатково накладаються аудіокоментарі та текстові блоки з поясненням того, що відбувається.

Дж. Стенлі виділяє такі види подкастів: автентичні подкасти – створені носіями мови, не завжди мають освітній характер; навчальні подкасти (або освітні) – створюються як частина процесу навчання; методичні (технічні) подкасти – містять методичні рекомендації, педагогічні прийоми і технології для застосування подкастів в процесі навчання [10].

На думку А. А. Драгунової, така класифікація дуже узагальнена. Дослідниця пропонує класифікацію подкастів, в основі якої лежить формування окремих субкомпетентностей іншомовної комунікативної компетентності:

1. Лінгвістичні подкасти – містять матеріали, спрямовані на формування граматичних / лексичних / фонологічних навичок.
2. Соціолінгвістичні подкасти – містять матеріал, присвячений використанню мовних засобів у соціальному контексті (етикетні форми, реєстри спілкування тощо), і забезпечують практику мовлення.
3. Соціокультурні подкасти – містять різнобічну інформацію про країну / народи / культуру країни, мова якої вивчається.
4. Стратегічні подкасти – пропонують інформацію про поведінку носіїв мови в різних ситуаціях [2].

У нашому дослідженні ми будемо використовувати навчальні подкасти, метою яких є формування лінгвосоціокультурної компетентності в англомовному аудіюванні.

Навчальні подкасти, присвячені вивченню АМ, дають змогу розв'язати цілу низку методичних завдань, серед яких виокремлюють формування мовленнєвих навичок і розвиток умінь розуміння іншомовного мовлення на слух, формування й удосконалення слухо-вимовних навичок (звикання до “чужого, іншомовного” мовлення), розширення та збагачення лексичного словника, формування й удосконалення граматичних навичок, розвиток умінь говоріння й писемного мовлення. Однак найприйнятнішим і найреалістичнішим завданням використання подкастів із навчальною метою залишається розвиток рецептивних аудитивних умінь у роботі

з фонетичним, лексичним і граматичним матеріалом – відокремлювати головне від другорядного, визначати тему повідомлення, членувати текст на смислові фрагменти, встановлювати логічні зв'язки, виокремлювати головну думку, сприймати повідомлення в певному темпі, певній тривалості, до кінця без пропусків. Усе це готує студентів мовних спеціальностей до ситуацій реального спонтанного спілкування [6, с. 129–130]. Ми знаємо, що спілкування не може бути продуктивним без повного розуміння співрозмовника. Тож такому виду мовленнєвої діяльності, як аудіювання, доцільно приділяти велику увагу у процесі навчання АМ.

Подкасти дають можливість урізноманітнити процес формування компетентностей в англомовному аудіюванні. Тематика та обсяг подкастів надзвичайно різноманітні, тому вони можуть бути використані на різних етапах вивчення ІМ. У цілому технологія роботи з подкастом має чітку послідовність у діях викладача і студентів (відповідно до “триступеневої моделі навчання аудіювання” [5, с. 161]):

- ✓ попередня настанова і попереднє завдання;
- ✓ процес сприйняття та осмислення інформації подкасту;
- ✓ завдання, контролюючі розуміння почутого тексту.

Навчити сучасних фахівців розуміти усне мовлення є однією з найважливіших цілей навчання. Якщо на занятті викладач не користується аудіозаписами, нехай навіть він є носієм мови й досконало володіє ІМ, його студенти навряд чи будуть готовими до розуміння усного мовлення за межами аудиторії. Грамотне ж використання аудіоматеріалів може значно сприяти підготовці студентів мовних спеціальностей до ситуацій реального спілкування та зняти можливі складнощі. Без оволодіння таким видом діяльності, як аудіювання, неможливо вивчити мову й користуватися іншомовним мовленням на тому рівні, котрий є необхідним на сучасному етапі розвитку суспільства.

Тому припускаємо, що використання навчальних подкастів є дуже ефективним для розвитку вмінь аудіювання. По-перше, звуковий матеріал, пропонований у подкастах, можна завантажити й потім використовувати на заняттях неодноразово з будь-якими завданнями. По-друге, студентам пропонується можливість слухати носіїв мови. Подкасти є ефективними в тому, що вони дають змогу “звикнути” до “чужого мовлення”. Водночас вони є ще й зручними, оскільки не треба ходити й регулярно перевіряти сайт у пошуках оновлень, оскільки на подкаст можна зробити замовлення. Подкасти можна обрати з найрізноманітнішої тематики. Методика, за якою сучасні фахівці багаторазово слухають різні тексти на цікаву для них тему, сприяє глибокому й усвідомленому розумінню виучуваної мови. Ця методика вимагає поступової зміни тем, що забезпечує розширення лінгвосоціокультурної компетентності в цілому [4, с. 144–145].

Ознаками типового навчального подкасту є такі: носій мови розповідає про певні події, граматичне або лексичне явище, розглядаючи його у різних контекстах; середня тривалість подкасту 5–10 хв.; тематика подкастів сучасна та актуальна; на сайті доступний друкований текст та аудіофайл подкасту.

Таким чином, подкастинг розширює освітні можливості викладачів та студентів. Найпопулярніші джерела подкастів можна згрупувати за декількома характеристиками. По-перше, це медіа-сайти, у структурі яких є окремий розділ для вивчення англійської мови – www.bbc.co.uk, www.voanews.com та www.dw-world.de. Подкасти з цих сайтів доцільно використовувати для студентів рівня B2 – C2. По-друге, сайти присвячені тільки вивченню АМ, методичні та професійні: www.breakingnewsenglish.com/, www.britishcouncil.org/professionals-podcast-english-listening-downloads-homepage.htm, www.businessenglishpod.com, www.listen-to-english.com, www.splendid-speaking.com тощо. Напешті, авторські подкасти з вивчення АМ: www.esl-lab.com/, www.eslpod.com, www.speakingenglishpodcast.com/,

www.thebobandrobshow.com/, www.betteratenglish.com, www.china232.com/, www.splendid-speaking.com тощо. За допомогою програми *iTunes* можна отримувати подкасти з однієї з найбільших колекцій навчальних подкастів – *iTunes University* [8]. Британська рада пропонує серію аудіо- та відеоподкастів різної тематики та для різного етапу вивчення мови (www.britishcouncil.org). Викладені тут файли можна прослуховувати на сайті або завантажити у форматах MP3, MP4. До кожного подкасту автори розробили завдання, які можна виконувати під час прослуховування аудіозапису.

У дидактичних цілях вважаємо за необхідне виділити окремі характеристики аудіоподкастів, які відрізняють їх від таких аудіоматеріалів, як аудіофонограма. Однією з таких характеристик є можливість вибору матеріалів з конкретної теми, що відповідно розширює можливості роботи на заняттях з АМ, дає змогу вийти за рамки підручника, розширюючи коло питань з досліджуваної теми, аналізуючи різні думки з проблеми. Різноманітність матеріалів сприяє зростанню мотивації студентів, а також стимулює самостійний пошук різних матеріалів в Інтернеті та індивідуальну роботу з ними поза аудиторією. Аудіоподкасти дають змогу використовувати найбільш актуальний матеріал, який не доступний при роботі з підручником або іншими аудіоматеріалами, актуальність тематики та думок також сприяють активізації когнітивних процесів на заняттях з АМ і тим самим ведуть до розвитку навчальних і компенсаторних компетенцій. Пошук і структурованість аудіоподкастів дає можливість ознайомитися з культурними особливостями англомовних країн, з різними точками зору з однієї і тієї самої актуальної проблеми, сприяючи таким чином розвитку у студентів соціокультурної спостережливості та аналітичних умінь. Використання аудіоподкастів робить можливим роботу над різними ідіоматичними виразами на будь-якому занятті. Важливо виділити також таку особливість подкастів, як типові характеристики розмовного мовлення. В рамках підручників, а також доданих до них аудіо- та відеоматеріалах часто відсутні або штучно створюються такі характеристики розмовного мовлення, як еліпси, недомовленість пропозицій до кінця, самокорекція в процесі говоріння, а також різні шуми, у подкастах же вони присутні в природній формі, створюючи тим самим “автентичне навчальне середовище”, яке контролюється викладачем. Подкасти дають студентам уявлення про розмаїття діалектів і варіантів англійської мови, що надалі допоможе уникнути культурного шоку.

Отже можна виділити такі переваги подкастів, створених у навчальних цілях: наявність текстів у форматі PDF; наявність уже розроблених завдань у форматі PDF; щотижневі оновлення; актуальна тематика; тривалість сюжетів до 5-ти хвилин.

Підбиваючи підсумки, зауважимо, що використання аудіоподкастів на заняттях з АМ дає змогу розширити рамки досліджуваного матеріалу, перебувати завжди в центрі останніх подій, які стають предметом обговорення в аудиторії чи поза нею, подкасти стимулюють самостійну роботу студентів, збільшують мотивацію, сприяють розвитку соціокультурної та соціолінгвістичної компетентностей. Однак різноманіття матеріалу, доступного в мережі Інтернет, вимагає ретельного відбору, роботу з аудіоматеріалами слід будувати в суворій відповідності до того рівня володіння мови, якого досягли студенти, а також до загальних цілей навчання і конкретних завдань кожного окремого заняття.

Наведемо декілька прикладів роботи з навчальними англомовними аудіоподкастами, які можна використовувати з метою формування аудитивних умінь студентів. Для подолання об'єктивних труднощів в аудіюванні подкаста на ІМ, для підвищення його якості ми використовуватимемо вже розроблену методистами трьохступеневу модель навчання аудіюванню (до прослуховування (*pre-listening*), під час прослуховування (*while-listening*), після прослуховування (*post-listening*)). Кожен з цих етапів має свою мету та набір спеціальних завдань для її досягнення: попередня настанова і завдання; процес сприйняття й розуміння інформації подкасту; завдання, що контролюють розуміння почутого тексту. На кожній стадії студенти формують певний ряд умінь, необхідних для ефективного аудіювання ІМ.

Стадія 1: До прослуховування.

В реальному житті спілкування неможливе без контексту. Сприймаючи мовлення співрозмовника або текст на слух, ми маємо володіти фоновою інформацією про предмет обговорення, що дає змогу точніше сконцентруватись на тексті та виробити необхідну стратегію аудіювання: від загального розуміння змісту до вилучення з тексту необхідної інформації. Окрім того, саме фонові знання (володіння контекстом ситуації) допомагають адекватно і соціокультурно правильно інтерпретувати почуте.

Наприклад:

✓ Прочитайте заголовок та висловіть свої припущення з приводу змісту подкасту (діалогу, інтерв'ю, лекції і т.п.). Приклади назв подкастів: “The drink, which stinks garlic”, “The country, which knows how to work and how to relax”, “London – the business center of Great Britain” тощо.

Особливий методичний потенціал має ілюстрований матеріал.

✓ Подивіться на ілюстрацію (фотографію) й на заголовок та спробуйте визначити, про що йтиметься в інтерв'ю.

Поряд з зануренням студентів в контекст подкасту, велике значення в процесі підготовки до аудіювання має і мовна підготовка. Передусім вона пов'язана з опануванням та/або повторенням складних або нових граматичних конструкцій і лексики.

Завдання на формування лексичних навичок:

- ✓ Самостійно підібрати синоніми/антоніми;
- ✓ З'єднати слова (синоніми/антоніми), розміщені у двох колонках;
- ✓ Дати визначення слова (рідною мовою або мовою, що вивчається);
- ✓ Висловити значення/визначення одним словом;
- ✓ Підібрати однокореневі слова;
- ✓ Заповнити пропуски в тексті (5–10 речень), використовуючи нові слова (необхідну словоформу);
- ✓ Підготувати й розіграти короткий монолог/діалог з теми з використанням нових слів тощо.

Завдання на формування граматичних навичок:

- ✓ Заповнити пропуски в тексті, використовуючи правильну форму дієслова чи необхідний прийменник, артикль тощо;
- ✓ Обрати слово/частину речення, яку слід змінити, щоб речення було граматично правильним;
- ✓ Заповнити пропуски в тексті (5-10 речень), використовуючи похідні виділені слів;
- ✓ Дослідити текст з виділеними граматичними формами та пояснити їхнє використання тощо.

Водночас необхідно відзначити, що мовна підготовка на стадії до прослуховування не повинна зводитись до вивчення та запам'ятовування студентами всіх незнайомих слів, що вживаються в аудіотексті. Необхідно формувати вміння розуміти основний зміст тексту без розуміння значень деяких нових слів, тобто розвивати мовну здогадку, що дає змогу розуміти значення деяких слів з контексту.

Стадія 2. Прослуховування

Необхідно завжди прослуховувати інформацію з якоюсь певною метою: для розуміння основного змісту тексту, з метою вибіркового розуміння необхідної інформації або відносно повноцінного розуміння теле- й радіопередач, усних діалогів, монологів, полілогів тощо. Відповідно до цього розробляємо завдання, спрямовані на навчання студентів різним видам аудіювання. Вважаємо за доцільне програвати подкасти декілька разів. Як правило, перший раз запис прослуховується з метою попереднього ознайомлення й розуміння загального змісту. Другий раз подкаст програвється з метою докладнішого вивчення й розуміння деталей. Залежно від обсягу текст рекомендується розбивати на смислові фрагменти.

Завдання на розуміння основного змісту подкаста (після першого прослуховування) – при цьому розвиваються вміння визначати тему/проблему, відділяти головну інформацію від другорядної, узагальнювати інформацію, що міститься в аудіо- чи відеоподкасті:

✓ Основний зміст подкаста представлено в 8 малюнках. Розмістить ілюстрації по черзі викладу матеріалу в аудіотексті.

Завдання на розуміння деталей – розвиваються вміння відділяти головну інформацію від другорядної, вилучати з аудіо- чи відеотексту необхідну інформацію, виділяти факти й аргументи відповідно до поставлених питань:

✓ Прочитайте стверджувальні речення по кожній з частин подкасту. Потім прослухайте кожну частину окремо. Під час прослуховування поставте Т (True) поряд з реченнями, що відповідають змісту подкасту, та F (False), поряд з тими, що не відповідають;

✓ Завершіть речення, використовуючи інформацію з прослуханого подкасту (пропуски для заповнення можуть бути на початку, в середині чи в кінці речення);

✓ Визначення помилок. Прочитайте фрагмент тексту (5-7 речень) й визначте фактичні помилки та інформацію, що не містилась в подкасті, тощо.

Стадія 3. Після прослуховування. Вправи на розуміння прослуханого тексту можуть бути різноманітними, наприклад:

✓ Прослухайте інтерв'ю і дайте відповідь на запитання;

✓ Прослухайте подкаст. Він розбитий на 4 частини, кожна з яких присвячена певній ідеї. Після прослуховування кожної з частин дайте відповідь на запитання;

✓ виправте помилки у поданих реченнях тощо.

Студентам може бути запропоновано в діалогічній чи монологічній, усній чи письмовій формі обговорити зміст подкасту, висловити свою оцінку, ставлення до нього, розвинути одну з ідей, що була висвітлена в подкасті, тощо. На цьому етапі завдання стадії прослуховування можуть відігравати роль опори для говоріння та письма.

Таким чином, студенти одночасно засвоюють усі аспекти мови: фонетичний, лексичний, граматичний та комунікативний. Використовують подкасти на початку заняття для створення сприятливої мовної атмосфери для подальшої роботи зі студентами, а також для презентації нових лексичних або граматичних явищ. Подкасти використовують і для індивідуального тренування швидкості мовлення через просту вправу – імітувати інтонацію та швидкість мови диктора, намагаючись повторити за ним його виступ. На практичних заняттях з практики англійської мови можна використовувати подкасти для тренування елементів синхронного перекладу, під час подкасту робляться паузи і студенти перекладають почутий матеріал.

Отже, навчальні аудіоподкасти створюють умови для ефективного формування фонетичних, лексичних та граматичних навичок. Так, у формуванні фонетичних навичок подкаст створює умови для ефективного: 1) формування аудитивних навичок розрізнення звуків АМ; 2) залучення різних видів пам'яті, що стимулюються одночасною роботою слухового, зорового та артикуляційно-моторного аналізаторів формування артикуляційних вимовних навичок; 3) формування ритміко-інтонаційних навичок вимови.

Формуючи лексичні навички в оволодінні студентами АМ інформаційні технології, а саме навчальний подкаст, сприяють вирішенню таких завдань, як: 1) формування рецептивних лексичних навичок читання та аудіювання; 2) розширення пасивного та потенційного словникового запасу студентів; 3) здійснення довідково-інформаційної підтримки (автоматичні словники, програми підбору синонімів, антонімів тощо).

У процесі формування граматичних навичок використання інформаційних технологій, а саме подкастів, допомагає розв'язати такі завдання, як: 1) формування рецептивних граматичних навичок читання та аудіювання; 2) формування продуктивних граматичних

навичок переважно писемного мовлення; 3) здійснення довідково-інформаційної підтримки (автоматизовані довідники з граматики, системи розпізнавання помилок на морфологічному та синтаксичному рівнях).

Висновки і перспективи подальших розвідок. Підбиваючи підсумки, можемо констатувати, що подкаст як медіа-носіє є невід'ємним технічним засобом навчання АМ, що дає змогу вирішувати комплексні завдання іншомовної освіти. Найприйнятнішим і найреалістичнішим завданням використання подкастів із навчальною метою залишається розвиток рецептивних аудитивних умінь у роботі з фонетичним, лексичним і граматичним матеріалом і вміння розуміння іншомовного мовлення на слух.

Можемо виділити основні переваги використання подкастів: загальнодоступність та безкоштовність; урізноманітнення ресурсів для дистанційного навчання; інформативність, творча подача матеріалу; ознайомлення з різними акцентами та варіантами АМ, розвиток лінгвістичного кругозору, здатності студентів адаптуватися до індивідуальних особливостей вимови мовця; різноманітність подкастів; джерело мовленнєвих кліше (усталених виразів); покращення ефективності самостійної роботи студента.

Подальше вивчення особливостей цієї теми та впровадження на практиці використання подкастів може підвищити якість вивчення та викладання АМ. Перспективою подальшого дослідження може бути вивчення дидактичного потенціалу використання подкасту для формування лінгвосоціокультурної компетентності, дослідження його типології тощо.

ЛІТЕРАТУРА

1. Байраківський А. І. Особливості самостійної роботи студентів в умовах запровадження комп'ютерних технологій у навчальному процесі / А. І. Байраківський, Н. І. Бойко // Науковий вісник Ужгородського національного університету. – Ужгород, 2001. – 154 с.
2. Драгунова А. А. Формирование иноязычной коммуникативной компетенции у студентов факультета иностранных языков через использование интернет-ресурсов на основе технологий Веб 2.0 дисс. ... на соискание ученой степени кандидата педагогических наук : 13.00.02 / Анна Андреевна Драгунова. – Ярославль, 2014. – 331 с.
3. Ковалева Т. А. Дидактический потенциал подкастов и методика их использования в дистанционной форме обучения иностранному языку / Т. А. Ковалева // Иностранные языки дистанционном обучении: Материалы III Международной науч.-практ. конф., 23–25 апреля 2009 г. / Пермь. Том 2. – Пермь : Изд-во Пермского государственного технического ун-та, 2009. – С. 48 – 55.
4. Краснова Т. И. Использование подкастинга в преподавании иностранного языка / Т. И. Краснова // Прикладная филология: идеи, концепции, проекты: сб. статей VI Междунар. науч.-практ. конф. – Томск : Изд-во ТПУ, 2008. – Ч. 1. – С. 142–149.
5. Сысоев П. В. Методика обучения иностранному языку с использованием новых информационно-коммуникационных интернет-технологий : [учебно-методическое пособие для учителей, аспирантов и студентов.] / П. В. Сысоев, М. Н. Евстигнеев / – Ростов н/Д: Феникс; М : Глосса-Пресс, 2010. – 182 с.
6. Тихонова Е. В. Использование современных электронных устройств как средство повышения эффективности интеграции Интернет-технологий в лингвообразовательное пространство / Е. В. Тихонова // Современные модели в преподавании иностранных языков и культур в контексте менеджмента качества образования: сб. матер. V Всерос. (с междунар. участием) науч.-метод. конф. – М. : РГСУ, 2011. – С. 127–140.
7. Гапачило Н. Podcasting 2.0. – Режим доступу: [http:// greenforest. Com/ua/articles/ post/ 95](http://greenforest.com.ua/articles/post/95).
8. Гапачило Н. PodcastEng...What's that? [Електронний ресурс]. – Режим доступа: [http:// greenforest. com.ua /articles/post/23](http://greenforest.com.ua/articles/post/23).

9. Richard E. A Cognitive Theory of Multimedia Learning Implications for Design Principles University of California, Santa Barbara [Електронний ресурс]. – Режим доступа: <http://www.unm.edu/~moreno/PDFS/chi.pdf>.
10. Stanley G. Podcasting for ELT. [Электронный ресурс]. – Режим доступа: <http://www.teachingenglish.org.uk/think/resources/podcast.shtml>.
11. Vincent T. Podcasting for Teachers & Students [Электронный ресурс]. Режим доступа: www.tacoma.k12.wa.us/information/departments/it/pod/podcasting_booklet.pdf.

REFERENCES

1. Dragunova A. A. Formirovanie inozazychnoj kommunikativnoj kompetencii u studentov fakul'teta inostrannyh jazykov cherez ispol'zovanie internet-resursov na osnove tehnologij Veb 2.0 diss. ... na soiskanie uchenoj stepeni kandidata pedagogicheskix nauk : 13.00.02 / Anna Andreevna Dragunova. – Jaroslavl', 2014. – 331 s.
3. Kovaleva T. A. Didakticheskij potencial podkastov i metodika ih ispol'zovanija v distancionnoj forme obuchenija inostrannomu jazyku // Inostrannye jazyki distancionnom obuchenii: Materialy III Mezhdunarodnoj nauch.-prakt. konf., 23–25 aprelja 2009 g./ Perm'. Tom 2. – Perm' : Izd-vo Permskogo gosudarstvennogo tehničeskogo Un-ta, 2009. – S. 48–55.
4. Krasnova T. I. Ispol'zovanie podkastinga v prepodavanii inostrannogo jazyka /T. . Krasnova // Prikladnaja filologija: idei, koncepcii, proekty: sb. statej VI Mezhdunar. nauch.-prakt. konf. – Tomsk : Izd-vo TPU, 2008. – Ch. 1. – S. 142–149.
5. Sysoev P. V. Metodika obuchenija inostrannomu jazyku s ispol'zovaniem novyx informacionno-kommunikacionnyh internet-tehnologij : [učebno-metodicheskoe posobie dlja učitelej, aspirantov i studentov.] / P. V. Sysoev, M. N. Evstigneev / – Rostov n/D: Feniks; M : Glossa-Press, 2010. – 182 s.
6. Tihonova E. V. Ispol'zovanie sovremennyh jelektronnyh ustrojstv kak sredstvo povyšeniya jeffektivnosti integracii Internet-tehnologij v lingvoobrazovatel'noe prostranstvo / E.V. Tihonova // Sovremennye modeli v prepodavanii inostrannyh jazykov i kul'tur v kontekste menedzhmenta kachestva obrazovanija: sb. mater. V Vseros. (s mezhdunar. uchastiem) nauch.-metod. konf. – M. : RGSU, 2011. – S. 127–140.
7. Gapachilo N. Podcasting 2.0. – Rezhim dostupu: <http://greenforest.com.ua/articles/post/95>.
8. Gapachilo N. PodcastEng...What's that? [Elektronnij resurs]. – Rezhim dostupu: <http://greenforest.com.ua/articles/post/23>.
9. Richard E. A Cognitive Theory of Multimedia Learning Implications for Design Principles University of California, Santa Barbara [Elektronnij resurs]. – Rezhim dostupu: <http://www.unm.edu/~moreno/PDFS/chi.pdf>.
10. Stanley G. Podcasting for ELT. [Elektronnij resurs]. – Rezhim dostupu: <http://www.teachingenglish.org.uk/think/resources/podcast.shtml>.
11. Vincent T. Podcasting for Teachers & Students [Elektronnij resurs]. Rezhim dostupu: www.tacoma.k12.wa.us/information/departments/it/pod/podcasting_booklet.pdf.